ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально-науковий гуманітарний інститут

Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового гуманітарного інституту

_____ Сергій ГУБАРЄВ

(підпис)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С4 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) навчання денна та заочна

КИЇВ 2025

Інформація про розробника та розгляд і схвалення робочої програми навчальної дисципліни

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни
(науковий ступінь, вчене звання, посада)
Доктор психологічних наук, доцент

Олена ВЛАСЕНКО

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук
Протокол № 1 від 25.08.2025
Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:
Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту
Протокол № 8 від 27.08.2025
Голова НМР

Сергій ГУБАРЄВ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1.Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Психологія прийняття управлінських рішень, ВБ 2.6.
2.Статус навчальної дисципліни	Вибірковий компонент
3.Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5 семестр
4.Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити ЄКТС (120 год), з них: 16 год аудиторного навантаження (8 год лекційних, 8 год семінарських занять) та 104 год самостійної роботи.
5.Вид підсумкового (семестрового) контролю	залік
6.Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7.Мова викладання	українська
8.Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Власенко Олена Олександрівна (доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9.Контактна інформація викладача	vlasenko.olena@tnu.edu.ua
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню у здобувачів підходу до феномену «процесу прийняття управлінських рішень». Специфічна особливість освоєння цього курсу — це не лише набуття знань про застосування методів прийняття управлінських рішень, а й розуміння всіх психологічних чинників, що впливають на цей процес і відповідно обумовлюють сприйняття цього рішення. Це надасть поглиблені психологічні знання та навички успішної професійної діяльності.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	**Мета вивчення дисципліни:** оволодіння теоретичними і практичними навичками прийняття самостійних управлінських рішень та розуміння психологічного процесу і алгоритму мислення впродовж цього процесу.

	Основними завданнями вивчення дисципліни є: • розуміння законів, принципів, підходів, що впливають на розробку управлінських рішень; • отримання практичних навичок розпізнавання основних факторів впливу на цей процес; • розуміння основних чинників, що негативно впливають прийняття управлінських рішень; • оволодіння основними методами психологічної діагностики стану готовності до прийняття управлінських рішень; • набуття навичок прийняття ефективних рішень.
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, індивідуальні науково-дослідні завдання. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / практичні заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

2. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин денна форма	Кількість годин заочна форма
Тема 1. Закони, принципи, методи, що впливають на розробку та реалізацію прийнятих управлінських рішень. Категорія «управлінське рішення». Психологічна сутність методу управління. Принципи, що впливають на розробку управлінських рішень. Основні вимоги до управлінських рішень Умови прийняття управлінських рішень. Психологічне середовище прийняття управлінських рішень. Методи мислення осіб, що приймають рішення.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2	1
	семінарське заняття	Інд.опитування Поточний;	2	1
Тема 2. Людина та системи прийняття рішення. Людина як суб'єкт прийняття рішення. Свідомість та підсвідомість людини. Стани свідомості. Модель мислення. Структура моделі. Види мислення. Емпіричне, аксіоматичне, діалектичне мислення. Психологічна рівновага. Ознаки порушення психологічної рівноваги	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2	0,5
	семінарське заняття	Поточний; презентація доповідей; інд.опитування;	2	0,5
Тема 3. Структурна та функціональна організація прийняття управлінських рішень (психологічний аспект) Компонентний склад прийняття управлінських рішень. Характеристика типів прийняття рішень залежно від співвідношення зусиль менеджера на стадії генерації	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2	1
	семінарське заняття	Презентація доповідей; виконання письмових завдань Тестування	2	1

та розробки альтернатив. Структурно-рівневий принцип організації прийняття управлінських рішень. Класифікація Д. Макгрегора. Класифікація Р. Лайкерта. Класифікація Р. Таненбаума та У. Шмідта.Інтуїція та її вплив на прийняття рішення. Прийняття управлінських рішень в залежності від характера особистості менеджера. Вибірковість сприйняття та його вплив на прийняття рішення. Когнітивний дисонанс при прийнятті рішення				
Тема 4. Пам'ять та її вплив на прийняття управлінського рішення. Моделі прийняття рішень. Умови для прийняття ефективних управлінських рішень. Класична модель прийняття управлінських рішень. Поведінкова модель прийняття управлінських рішень. Ірраціональна модель прийняття управлінських рішень. Сутність формалізованих рішень. Сутність інтуїтивного рішення Різновиди особистих профілів рішень. Загальна схема розробки управлінського рішення. Виявлення та аналіз проблеми. Формулювання обмежень і критеріїв для прийняття управлінських рішень. Методи індивідуального пошуку. Методи колективного пошуку. Методи активізації пошуку	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2	1
	семінарське заняття	Тестування презентація доповідей; інд.опитування;	2	2

3. Організація самостійної роботи студентів

3.1. Підготовка до семінарських занять. Завдання з навчальної дисципліни «Психологія прийняття управлінських рішень» розробляються викладачем з дисципліни і передбачають тематичний перелік теоретичних та

практичних завдань до кожного заняття, перевірку мультимедійних презентацій матеріалу доповідей, використання методичного матеріалу до дослідження когнітивних стилів особистості.

3.2. Матеріали для самоконтролю та самостійної підготовки.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом передбаченим тематичним планом дисципліни, самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи вноситься в перелік питань підсумкового контролю який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять. Теми доповідей для СРС:

Тематика доповідей, рефератів для виступів студентів:

1. Поняття психологічного стресу та причини його виникнення при прийнятті управлінських рішень.
2. Особливості поведінкових реакцій людини у стресових ситуаціях прийняття рішення.
3. Методи впливу на осіб, які приймають рішення.
4. Психологічні фактори які впливають на розробку управлінських рішень.
5. Модель мислення при прийнятті рішення.
6. Структура моделі емпіричного мислення.
7. Проблемна форма мислення.
8. Рефлексія як функція мислення.
9. Вплив на воявиявлення, як елементу рефлексивної функції
10. Детермінанти міжособистісної взаємодії як умови прийняття управлінських рішень
11. Компоненти «чорного ящика» системного підходу до прийняття рішень.
12. Обмеження, що визначають організацію процесу розробки управлінського рішення
13. Парадигми розробки управлінських рішень
14. Поняття "альтернативна вартість" управлінського рішення.
15. Вплив компонентів психологічного портрету особистості на приняття рішення.
16. Роль людського фактору при розробці управлінського рішення.
17. Компоненти психологічного портрету особистості.
18. Психофізіологічні резерви організму і підходи до їхнього використання.
19. Психолінгвістичні аспекти прийняття рішень: процес сприйняття, розуміння і вербалізації.

3.3. Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Психологія прийняття управлінських рішень»: реферати, доповіді, есе та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни «Психологія прийняття управлінських рішень» виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

5.Політика дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання завдань відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба,

працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в онлайн/змішаній формах за погодженням із керівником курсу.

6.Система оцінювання та вимоги.

Здобувач допускається до складання заліку з дисципліни, якщо ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та програмою навчальної дисципліни.

Залік - це форма підсумкового (семестрового) контролю, яка передбачає оцінювання засвоєння здобувачами навчального матеріалу на підставі поточного контролю результатів виконання ним певних видів робіт (на практичних, семінарських і лабораторних, індивідуальних заняттях), так і результатів виконання самостійних завдань.

Засвоєння матеріалу оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями:

- 0% завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру,
- 60% завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	кількість одиниць	максимальна кількість балів	Форма контролю
Робота на семінарському занятті	10	4	40	Залік
Виконання завдань для самостійної роботи	15	4	60	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік :40+60 = 100				

Значення оцінки

Оцінка за шкалою ЄКТС	**Оцінка за стобальною шкалою**	**Оцінка за національною шкалою**	**Значення оцінки**
А	90-100	**«зараховано»**	Відмінно-відмінний рівень знань (умінь) В межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	80-89		Дуже добре -рівень знань достатньо високий (умінь) В межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-79		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) 3 незначною кількістю помилок
D	69-74		Задовільно -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68		Достатньо мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59	**«не зараховано»**	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота вивченням курсу 3 повторним

7. Рекомендовані джерела інформації:

Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література; допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
1. Грабовська С.Л. Психологічні аспекти комунікаційного менеджменту організації : навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 456 с. 2. Канеман, Д. Мислення швидке й повільне / пер. з англ. Максим Яковлєв. К.: Наш Формат, 2017. 480 с. 3. Кочаровський М. С. Психологія та методи прийняття рішень / Кочаровський Мстислав // Психолого-педагогічний практикум : [методичний посібник / Андрейчева А. О., Голубєва М. О., Жарук І. В. та ін. ; рец.: А. М. Гірник, Л. В. Копець] ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". -[Київ : Діректт Лайн], 2017. Ч. 3. С. 47-53. 4. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод, матеріали / М. С. Орлів ; упоряд. Г. І. Бондаренко. К. : НАДУ, 2013.-40 с. 5. Петровська І.Р. Психологія прийняття рішень: навчально-методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Львів. 2021. 44 с. 7. 6. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник / [Ю.Є.Петруня, Б.В.Літовченко, Т.О.Пасічник та ін.] ; за ред. Ю.Є.Петруні. [3-тє вид., переробл. і доп.]. Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с.
Додаткова література

1. Волошин, О. Ф. Моделі та методи прийняття рішень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ф. Волошин, С. О. Магценко. - 2-ге вид., перероб. та доповн. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010.-336 с.
2. Негрей М., Тужик К. Теорія прийняття рішень. Київ: Центр навчальної літератури, 2018, 272 с.
3. Петровська І.Р. Психологія прийняття рішень: Методичні матеріали до навчального курсу. Львів, 2018. 36 с
4. Помиткіна Л. В. Психологія прийняття особистістю стратегічних життєвих рішень: монографія. К.: Кафедра, 2013.
5. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень: Навчальний посібник, К.: КНЕУ, 2004. 614 с. 20
6. Тополенко О.О. Модель впливу психологічних чинників на процес прийняття управлінських рішень. Збірник наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка. К., 2008.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Психічне здоров’я особистості: підручник для вищих навчальних закладів / С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнєрьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. URL: http://surl.li/bsmagy
2. Електронна бібліотека НАПН України. URL: Вас вітає Електронна бібліотека НАПН України - Електронна бібліотека НАПН України (iitta.gov.ua)
3. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: appsychology.org.ua
4. Вчені записки Таврійського національного університету: серія Психологія. URL: Головна (vernadskyjournals.in.ua)
5. Психологічний часопис. URL: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧАСОПИС (apsijournal.com)